

MINISTERIO DE
educación
ESTADO PLURINACIONAL DE BOLIVIA

Wiñay Pacha

Allin kawsaypaq

Aymuray killa 2012 wata

Qhichwata yachaqarikunapaq

6
Suqta

RURI

Simikunata yacharinachik
chh, ch', kh, k' sanampakunawan_____3
qillqakunata yuyarinachik_____7
Yachay yuyaykunata ñawirinachik_____8

Imatataq kunan yacharikusunchik?

Kay 6 kaq raphikunapiqa chh, ch', kh, k' sanampakunawan simikunata riqsiytawan tapuykunata chanta kutichiykunata ruwaspa qillqayta yachaqarisunchik.

WiñayPacha

Bolivia Suyu Yachay Kamachina Wasip sapa iskay qanchischaw qhichwa simi yachachiynin.

Yachay Kamachina.
Ñawra Kkawsaypura Rimaykuna Kamachina T'aqa.
Av. Arce N° 2147
Karu rima: 2442144 – 2442074
e-mail: winaypacha@minedu.gob.bo

Yachay Kamachiq:	Roberto Aguilar Gómez
UPIIP Umalliq:	Walter Gutiérrez Mena
Purichiqkuna:	Aurora Quinteros Samuel Yanaje Yarvi Juan Revollo Valencia Jessica Lastra Vargas
Qillqaq:	Juan Revollo Valencia (2010 2011)
Yanapakuq:	Juan Revollo Valencia (2011)
Phutukuna:	Juan Revollo Valencia (2011)
P'anqap uyan:	ORURO Artes Gráficas s.r.l.
Siqichaq:	
Ñit'iq:	

La Paz - Bolivia 2012

Imasmarikuna

Willaq: Candelaria Quispe Tirado
Qillaq: Augusto Condori Vela

Imasmari imasmari,
imachus kanman?
mikhuspalla mikhuspalla
tulluyapunman.
Imataq kanman?

Imasmari imasmari,
imataq kanman?
Maman tiya tiya,
wawan puri puri.
Imataq kanman?

Simikunata yachaqarinachik

1 Phutukunata qhawarispa sutinta ñawirinachik.

chhutuna

chhullunka

chhalla

ichhu

2 Kay phutukunap sutinta qillqarisun.

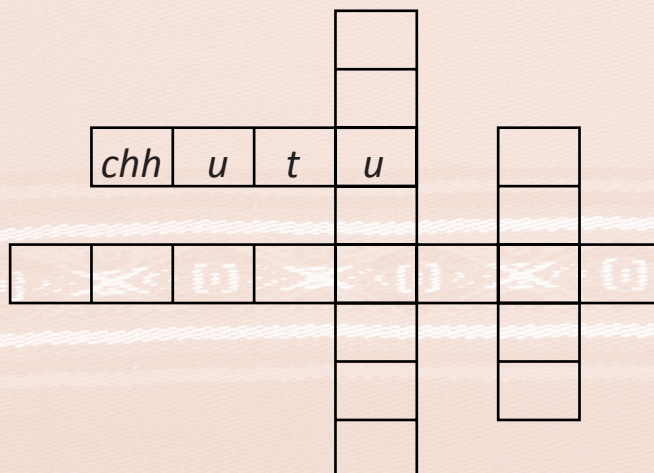

3 Simp'asqa tawak'uchukunaman kay simikunawan junt'achinachik.

chhiruchhiru _____
 chhaka _____
 chhutu _____
 chharpa _____

Kay simp'asqa tawak'uchukunapiqa manamin "chh" sanampaqa t'aqasqapichu qillqakun.

4 Kay phutukunap sutinta yachaqanachik.

ch'illami

ch'ulu

ch'uñu

ch'uspi

5 Phutukunata qhawarispas qiq patapi sutinkuta qillqanachik.

Kayqa _____.

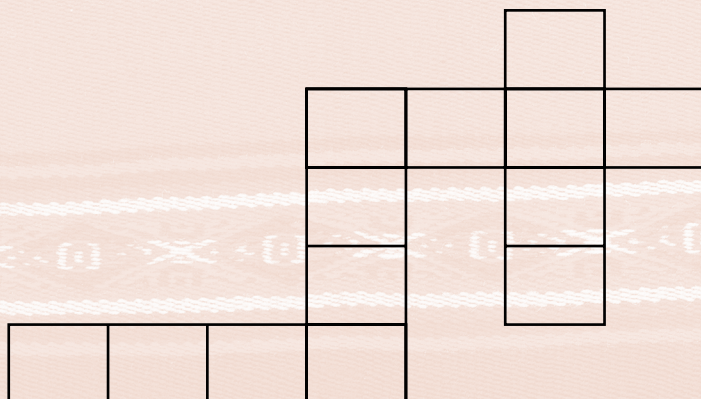

_____.

_____.

6 Kay simikunata simipirwapi mask'aytawan simp'asqa tawak'uchukunaman qhichwapi kaqta junt'achinachik.

ch'ichi. _____
 ch'isi. _____
 ch'aki. _____
 ch'usu. _____

Kay simp'asqa tawak'uchupipis ch' sanampaqa mana t'aqasqapichu qillqakun.

7 Kh sanampayuyq sutikunata ñawirinachik.

khallki

khuchi

khuyuna

khichka

8 “ari, mana, kayqa” simikunata apaykachaspa kutichiykunata junt’achinachik.

Kayqa khuchichu?

Kayqa khuchichu?

Mana _____

Kayqa _____

Kayqa khichkachu?

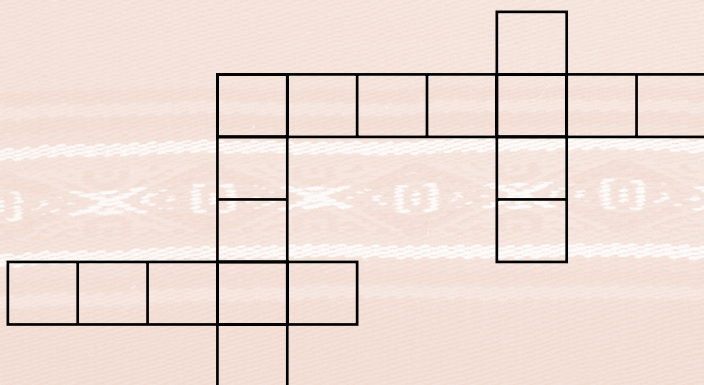

Kayqa khichkachu?

Mana _____

Kayqa _____

9 Kay simikunata kastillaman tikraytawan qhichwapi kaqta simp’asqa tawak’uchukunaman junt’achiy.

kharkati _____

khamuy _____

khituy _____

khachi _____

Waliqpacha! Atinki, ichari?

10 Kunanqa, k' sanampawan sutikunatañataq ñawirisun.

k'ancha

k'iraw

k'uyka khuru

k'askachina

11 Kunanqa kay phutukuna ñuqanchikmanta astawan karupi kasqanta yuyaychakuspa jaqayqa rikuchi q sutirantiwan qillqaspa junt'achinachik.

Jaqayqa _____

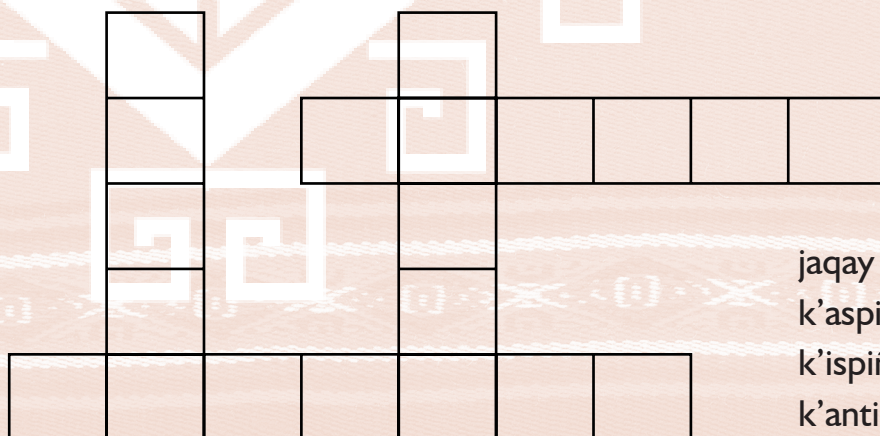
_____.

_____.

_____.

12 Kay simikunata kastillaman tikraytawan simp'asqa simiman qhichwapi kawkunawan junt'achinachik.

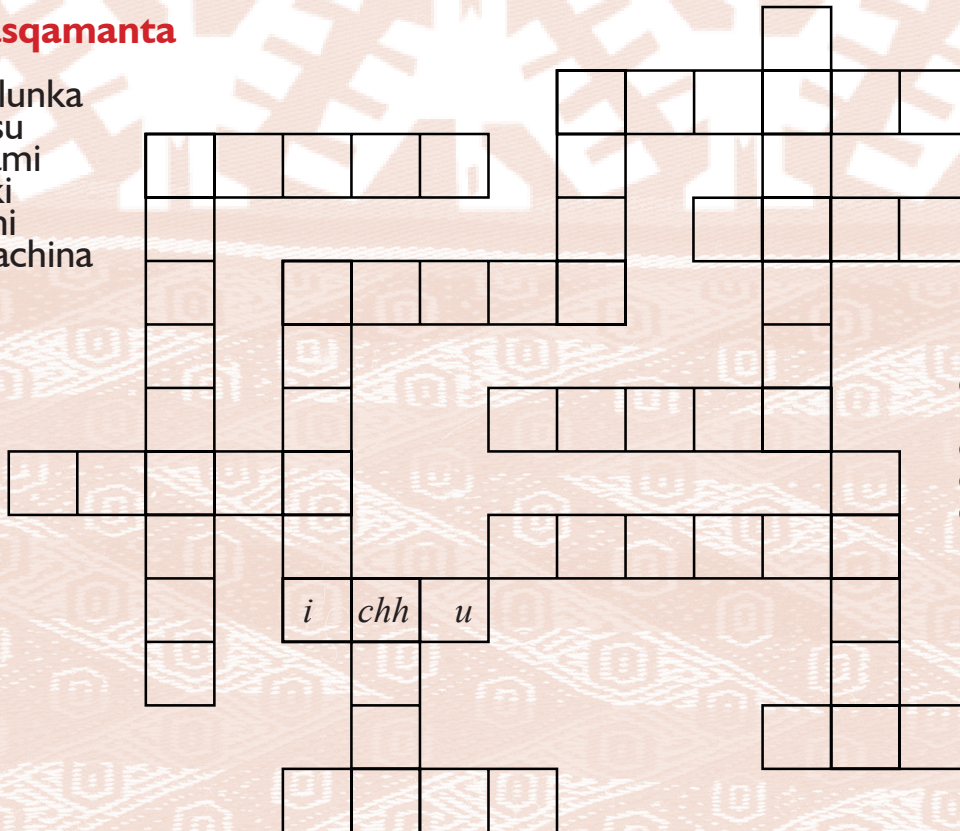
jaqay _____
 k'aspi _____
 k'ispiñu _____
 k'anti _____

chh, ch' kh', k' sanampakunawan qillqakunata yuyarinachik

1 Kay simp'asqa simiman 16 sutita yachasqanchikwan junt'achinachik.

Sayasqamanta

chhullunka
chhusu
ch'illami
khaliki
khuchi
k'askachina

Sirisqamanta

chhutuna
ichhu
ch'ulu
ch'uñu
ch'uspi
khuyuna
khichka
k'ancha
k'iraw
k'uyka

2 Kay chhapusqa sanampakunapi 16 sutita yachasqanchikta mask'arinachik.

t	a	r	i	y	t	a	w	a	n	k	a	n	a
w	p	t	ch	k	k'	i	r	a	w	ñ	i	q	t
y	k'	u	y	k	a	w	s	a	kh	i	ch	k	a
r	a	ll	a	w	s	ch'	u	ll	u	k	a	ll	y
t	n	i	chh	a	k	r	a	q	y	w	a	a	s
a	ch	a	i	s	a	t	a	chh	u	s	u	q	a
i	a	y	ch'	k	ch	u	r	u	n	w	ch'	t	y
s	u	ch'	i	a	i	m	i	t	a	r	u	a	k
r	chh	u	ll	u	n	k	a	u	t	qh	s	n	a
u	u	ñ	a	t	a	n	i	n	u	y	p	ch	ch
m	w	u	m	r	m	a	kh	a	ll	k	i	i	a
kh	u	ch	i	m	q	n	a	k	u	y	i	k	y

Yachay yuyaykunata ñawirinachik

Jallp'ataqa mana qhullirpanallachu. Jallp'apis sunquyuq, rinriyuq. Jallp'amanta jamusqanchikraykuqa, llamk'ayta munaspaqa, parlapayarinapuni. Yuntata wataykuytawan kukata akullirikuqjina t'akaykurina jinataq parlapayarina.

-Kunan kawsachkaptiy mikhunaypaq surk'achkayki, ama saqrata jap'iwankichu. Chayqa maykamachus kawsayniy kanankamalla, wañuyniy chamuwaptin qamñataq mikhukapullawanki, ñispa.

*Tata J. Chuqllu.
Ayllu Lampasuni Ñawpa Kuraka.
Qhara Qhara Suyu, Kunan P'utuqsi chinchajallp'akunapi.*

Yakumanta ninamantawanqa mana jark'akunallachu. Juk p'unchawqa yakupis apawasunman, ninapis ruphawasunman.

*A. Valencia Condori
Tawqa juch'uy ayllu Qhillaja jap'iykunamanta*

Mana runamantaqa imatapis parlarpanallachu. Ñawinchikpi q'upatarraq ñawpaqtaqa allinta qhawarikuna, chantaraq imatapis parlana.

*Andrés Saavedra.
Ayllu Qhiwiñal Ñawpa Kuraka*

Imaynataq kay yachaykuna rikch'arisunki?

Kay winaypacha@minedu.gob.bo,

aquinteros@minedu.gob.bo

kaqkunaman qillqarimuy.

